

Αρείου Πάγου 551/1993 (Τμ. Β')

Πηγή: Ε.Ε.Δ. 53/94, σ. 631, Δ.Ε.Ν. 50/94,σ.445

Περίληψη: Σε περίπτωση εργατικού ατυχήματος που οφείλεται σε πταίσμα του εργοδότη ή των προστηθέντων απ' αυτόν προσώπων ή στην μη τήρηση των όρων ασφαλείας, το δικαστήριο επιδικάζει στον παθόντα χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης.

Κυριότερες διατάξεις: Α.Κ. άρθρα 299, 914, 932.

Απόφαση Δικαστηρίου

Πρόεδρος: κ. ΣΩΚΡ. ΣΩΚΡΑΤΕΙΔΗΣ

Εισηγήτης: κ. ΔΗΜ. ΓΟΥΡΓΟΥΡΑΚΗΣ

Δικηγόροι: κ.κ. ΑΘ. Μπακόλας, Ι. Σπυριδάκης, Γ. Κοντοδήμος

Όταν η ηθική βλάβη του παθόντος προήλθε από τραυματισμό του σε εργατικό ατύχημα οφειλόμενο σε πταίσμα του εργοδότη ή των προστηθέντων από αυτόν προσώπων ή σε μη τήρηση των προβλεπομένων όρων ασφαλείας, η επιδίκαση χρηματικής ικανοποίησης ρυθμίζεται από τις διατάξεις των αρθρ. 299, 914 και 932 Α.Κ. Στη συγκεκριμένη περίπτωση το Εφετείο δέχθηκε ανελέγκτως, όπως απ' την προσβαλλόμενη απόφασή του προκύπτει, ότι η εταιρεία με την επωνυμία "Ε.Τ. ΑΕ" ανέλαβε να εκτελέσει το έργο κατασκευής των επιχρισμάτων του Λυκείου Κορυδαλλού που είχε δημοπρατήσει ο Οργανισμός Σχολικών Κτιρίων . Την κατασκευή του έργου ανέθεσε στον υπεργολάβο Π.Κ. προσέλαβε δε ως επιβλέποντα μηχανικό τον αναιρεσείοντα. Τόσο ο υπεργολάβος όσο και ο αναιρεσείων εργάζονταν κάτω απ' την επίβλεψη και εποπτεία της εργολήπτριας. Ο υπεργολάβος προσέλαβε μαζί με άλλους εργάτες και τον αναιρεσίβλητο, με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου, για να εργασθεί για την αποπεράτωση του έργου. Στις 5.8.1985 και γύρω στις 9.30 ώρα μετά από εντολή του υπεργολάβου, ο οποίος εκτελούσε ειδικότερες εντολές του αναιρεσείοντος και επιβλέποντος μηχανικού και της εργοδότης ο αναιρεσίβλητος άρχισε την αποξύλωση της ξύλινης σκαλωσιάς, που είχε κατασκευασθεί έξω από το σχολικό κτίριο για να γίνουν τα επιχρίσματα των τοίχων που είχαν ήδη τελειώσει. Το ύψος της

σκαλωσιάς ήταν 10.50 μ. πάνω από το έδαφος. Ο αναιρεσίβλητος άρχισε να αποξυλώνει τμήματα του ικριώματος από πάνω προς τα κάτω και ενώ βρισκόταν σε ύψος περίπου 6 μ. από το έδαφος το ικρίωμα κατέρρευσε ξαφνικά με αποτέλεσμα να πέσει ο αναιρεσίβλητος στο έδαφος προς την αντίθετη απ' τον τοίχο πλευρά και να τραυματισθεί. Η πτώση και ο τραυματισμός του οφείλονταν στο ότι ο υπεργολάβος, που τελούσε υπό την άμεση επίβλεψη του αναιρεσείου επιβλέποντος μηχανικού, παρέλειψε παραβλέποντας τις διατάξεις των αρθρ. 3 παρ.3, 4 παρ. 3,8,10 παρ. 1,11,13 παρ.5 του π.δ. 778/1980: α) να κατασκευάσει το ικρίωμα μεταλλικό, με σωλήνες, ώστε να είναι ανθεκτικό, αφού το ύψος της οικοδομής ήταν πάνω από 10 μ. και το κατασκεύασε από ξύλο, δηλαδή χρησιμοποίησε υλικό μειωμένης σε σχέση με το μέταλλο αντοχής, β) να συνδέσει τους ορθοστάτες του ικριώματος με την οικοδομή με εγκάρσιες δοκίδες, που να εισέρχονται μέσα στην οικοδομή για περισσότερη ευστάθεια και αντοχή. Απεναντίας συνέδεσε τους ορθοστάτες με σύρμα στην οροφή του κτιρίου και άλλα σημεία με αποτέλεσμα το ικρίωμα να μην είναι σταθερό, γ) να τοποθετήσει αντηρίδες (τιράντες χιαστί) στερεωμένες με κατάλληλα καρφιά στους ορθοστάτες σε κάθε όροφο για να προστατεύουν ασφαλώς από πτώση τους εργάτες, δ) να κατασκευάσει προστατευτικό προστέγασμα, που επίσης θα προστάτευε τους εργάτες από τυχόν πτώση τους στο έδαφος, ε) να αναθέσει την εργασία αποξύλωσης των ικριωμάτων σε ειδικευμένο τεχνίτη εξασκημένο με το είδος αυτό της εργασίας. Αντιθέτως την ανέθεσε στον αναιρεσίβλητο, γνωρίζοντας ότι δεν διέθετε τέτοια προσόντα. Οι παραλείψεις αυτές από αμέλεια του υπεργολάβου είχαν ως αποτέλεσμα - καθεμιά χωριστά αλλά και στο σύνολό τους - την πτώση του ικριώματος στο οποίο πατούσε ο αναιρεσίβλητος όταν ο τελευταίος έκοψε ορισμένα από τα σύρματα που συνέδεαν πρόχειρα την σκαλωσιά με την οροφή και τους τοίχους του κτιρίου ενώ, αν είχαν τηρηθεί οι πιο πάνω όροι ασφαλούς κατασκευής και συνδέσεώς του, η πτώση θα αποφεύγονταν παρά την αποκοπή των συρμάτων. Ο αναιρεσειών ως επιβλέπων μηχανικός είχε υποχρέωση κατά τις παραδοχές του Εφετείου να επιθεωρεί την κατασκευή του ικριώματος και να το ελέγχει, όχι μόνον πριν απ' την χρησιμοποίησή του από οποιοδήποτε συνεργείο ή εργάτη, αλλά και μια φορά τουλάχιστον την εβδομάδα όσο συνεχιζόταν το έργο. Δεν εκπλήρωσε την υποχρέωσή του αυτή (άρθρο 21 παρ.3 εδ. α' και β' του π.δ. 778/1980) και

έτσι δεν διαπίστωσε τις παραλείψεις του υπεργολάβου που προαναφέρθηκαν και προκάλεσαν το ατύχημα ώστε να φροντίσει για την άρση τους. Δέχθηκε, επίσης, το Εφετείο την απ' το αρθρ. 300 του Α.Κ. ένσταση και συγκεκριμένα ότι ο αναιρεσίβλητος συνέτεινε κατά 30% στην επέλευση του ατυχήματος και της ζημιάς που έπαθε απ' αυτό διότι: α) δεν μερίμνησε και αυτός να πληροφορηθεί, αφού δεν είχε ειδικές γνώσεις, τον ασφαλή τρόπο αποξύλωσης των ικριωμάτων και β) δεν ζήτησε να πληροφορηθεί ούτε έλεγξε ακολούθως με προσοχή να βρει έστω και μόνος του, ποιο ακριβώς σύρμα διασύνδεσης έπρεπε να κόψει, πράγμα που μπορούσε να κάνει ακόμη και ένας ανειδίκευτος συνετός εργάτης για να μη καταρρεύσει απότομα και επικίνδυνα το ικρίωμα πάνω στο οποίο βρίσκονταν εκείνη τη στιγμή. Με τις παραδοχές αυτές το Εφετείο διέλαβε στην προσβαλλόμενη απόφασή του σαφείς, πλήρεις και χωρίς αντιφάσεις αιτιολογίες σε σχέση με τα προαναφερθέντα περιστατικά στα οποία όλα μαζί ή και στο καθένα χωριστά, θεμελιώνεται η αμελής συμπεριφορά του υπεργολάβου και του αναιρεσειόντος επιβλέποντος μηχανικού, συνεπεία της οποίας υπήρξε το ατύχημα. Οι πιο πάνω αιτιολογίες της απόφασης σχετικά με τα περιστατικά που συγκροτούν την συνυπαιτιότητα του αναιρεσιβλήτου δεν είναι αντιφατικές μ' εκείνες που αναφέρονται στην υπαιτιότητα του αναιρεσειόντος, ούτε αίρουν την ευθύνη του τελευταίου, αρκούν δε για να θεμελιώσουν το σαφές αποδεικτικό πόρισμα της προσβαλλόμενης απόφασης ότι το εργατικό ατύχημα, που επέφερε τον τραυματισμό του ενάγοντος οφειλόνταν σε μη τήρηση των όρων ασφαλείας και σε υπαιτιότητα του αναιρεσειόντος. Οι αιτιολογίες αυτές καθιστούν εφικτό τον αναίρετικό έλεγχο για την ορθή ή μη εφαρμογή των διατάξεων που προαναφέρθηκαν. Έτσι ο από το άρθρ. 559 αρ. 19 ΚΠολΔ πρώτος λόγος της αναίρεσης, με τον οποίο υποστηρίζεται το αντίθετο δεν είναι βάσιμος.

Το Εφετείο όπως ρητώς βεβαιώνει στην προσβαλλόμενη απόφασή του, σχημάτισε την κρίση του για την ουσία της υποθέσεως, αφού έλαβε υπόψη εκτός από τα άλλα αποδεικτικά μέσα και όλα τα έγγραφα που προσκόμισαν και επικαλέστηκαν οι διάδικοι, από την βεβαίωση δε αυτή και από την όλη αιτιολογία της αποφάσεώς του, δεν απομένει αμφιβολία ότι έλαβε υπόψη και συνεκτίμησε με τις λοιπές αποδείξεις και το ιδιωτικό συμφωνητικό που προαναφέρθηκε. Επομένως ο από το άρθρο 559 αρ. 11 ΚΠολΔ τρίτος

λόγος αναιρέσεως, με τον οποίο υποστηρίζεται το αντίθετο πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος. Ως προς τον ισχυρισμό του αναιρεσείοντος ότι οι πράξεις και παραλείψεις του δεν βρίσκονταν σε αιτιώδη συνάφεια με τα περιστατικά που προκάλεσαν το ατύχημα, διότι αυτό επήλθε αποκλειστικώς από αμελή ενέργεια του παθόντος αναιρεσιβλήτου, αυτός δεν αποτελεί "πράγμα", κατά την έννοια του άρθρου 559 αρ. 8 ΚΠολΔ, αλλά άρνηση των θεμελιωτικών στοιχείων της ένδικης αγωγής. Επομένως ο σχετικός από το παραπάνω άρθρο δεύτερος λόγος αναιρέσεως, είναι απαράδεκτος (Απορρίπτει την αίτηση για αναίρεση της 141/1991 αποφάσεως του Εφετείου Πειραιώς).